

دانشگاه مجازی المصطفی

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	جریان‌شناسی تفسیر قرآن شیخ در شهر قاهره هندو فزاد و فرودهای آن
موضوع نشست	تفسیر قرآن
سخنران	حجت الاسلام دکتر غلام جبار محمدی (استاد همکار دانشگاه مجازی المصطفی)
زبان ارائه	اردو
زمان برگزاری	۶ تیر ۱۴۰۱
مکان برگزاری	سالن جلسات دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	<u>۱۵ نفر آنلاین</u>
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://live.mou.ir/p947v5x4ok4u/

متن نشست

بسم الله الرحمن الرحيم

جریان‌شناسی تفسیر قرآن شیعہ در قاره ہند و فراز و فرودهای آن

این نشست علمی در تاریخ ۶ تیر ماه ۱۴۰۱ به همت معاونت پژوهش دانشگاه مجازی و گروه علمی قرآن و حدیث برگزار گردید.

در زیر گزارشی از اهم موضوعات ارائه شده در این نشست علمی ارائه می‌گردد:

استاد محترم در ابتدای نشست منابعی را که در زمینه موضوع نشست است معرفی کردند که از جمله شامل مصادر این موضوع که عمده مصادر آن کتاب‌هایی همچون قرآن حکیم، مقدمه تفسیر قرآن علامه نجم الحسن کراروی، مقدمه تفسیر قرآن از علامه سید علی نقی نقوی، تحقیقی پیرامون تراجم و تفاسیر اردو زبان شبه قاره کتابی که از طرف نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در دهلی نو آماده شده است.

ایشان در بخش دیگری از سخنان خود به بیان فرق ترجمه و تفسیر از نگاه مفسران شبه قاره هند به ویژه علماء و مفسران شیعه اردو زبان پرداختند که عبارتست از:

مورد اول همه تراجم قرآنی شیعه، همراه ترجمه حواشی یا خلاصه تفسیر دارند که عموماً مباحثی پیرامون مناقب اهل بیت، خواص سوره‌ها و فضیلت آن دوم آنکه در برخی از تفاسیر در حواشی ترجمه اردو مفردات و اصطلاحات مشکل بیان گردیده است مورد سوم اینکه در بعضی از تفاسیر در حواشی مباحثی پیرامون مطاعن و نقاط ضعف خلفاء بیان شده است. و در نتیجه اینکه با توجه به نقاط مذکوره همه تراجم ترجمه حقیقی نبوده بلکه خلاصه تفسیر می‌باشند و در حد تفسیر مختصر مباحث تفسیری هم داشته‌اند.

مطلب بعدی که استاد محترم به شرح و توضیح آن پرداختند این که میتوان اقسام تفسیرهای اردو زبان نگارش یافته از طرف مفسران شیعه اردو زبان، از لحاظ روش تفسیری، تفاسیر اردو زبان به اقسام متعددی تقسیم کرد مانند: تفاسیر روائی، تفاسیر کلامی، تفاسیر اخلاقی، تفاسیر اجتماعی و...

دکتر جابر محمدی با تاکید بر اهمیتی که علمای شیعه در تفاسیر اردو دارند گفتند که نقش علمای شیعه در تفاسیر اردو و ارتقا بخشی این علم در شبه قاره هند، در شبه قاره هند از طرف مذاهب و مکاتب مختلف اسلامی که شامل بریلوی‌ها، دیوبندی‌ها، اهل حدیث، آقاخانی‌ها، قادیانی‌ها و... است، بیش از یک هزار و دوست تراجم و تفاسیر نگاشته شده است که برخی از آن کامل و برخی ناقص می‌باشند ولی در این بین علماء و دانشمندان شیعه نیز حدوداً یک صد و پنجاه تراجم و تفاسیر کامل و ناقص دارند که عدد قابل توجهی

است -

همچنین ایشان به بیان دوره های مختلف تفسیری اردو زبان شیعه و اشاره به جریان تفسیری شیعه که شامل دوره ابتدائی ، دوره میانی و دوره شکوفایی که معاصر ما است ، و اینکه چندین تفسیر و ترجمه از طرف دانشمندان شیعه در زبان اردو نگاشته شده است پرداختند.

استاد محترم با معرفی اجمالی پانزده تفسیر طراز اول شیعه در زبان اردو و روش تفسیری آن به نمونه های از این تفاسیر و نویسندگان آن را بیان کردند از جمله شامل تفسیر توضیح مجید فی کلام الله الحمید از سید علی مجتهد بن سید دلدار علی غفران ماب ، تفسیر عمده البیان از علامه سید عمار علی سونی پتی ، تفسیر و ترجمه قرآن از شیخ احمد علی ، تفسیر القرآن از علامه امروهوی ، تفسیر فصل الخطاب از علامه سید علی نقی نقوی ، تفسیر انوار النجف فی اسرار المصحف از علامه شیخ حسین بخش جارا ، تفسیر الکوثر از علامه شیخ محسن علی نجفی ، تفسیر فیضان الرحمن فی تفسیر القرآن از علامه شیخ محمد حسین نجفی و ... می باشد.

و در بخش پایانی نشست جناب دکتر به جمع بندی از نشست پرداختند با این توضیح که ادوار مختلف تفسیری اردو زبان شیعه توضیح داده شد و همچنین بیان چگونگی مراحل تاریخی تفسیر شیعه اردو زبان دوره مقدماتی و ابتدایی تفسیر که در آن زبان قدیم و ساده و اینکه روش تفسیری معمولاً روش تفسیر روایی بوده است و در دوره دوم یعنی دوره میانی روش تفسیر کلامی بیشتر مورد توجه مفسران بوده و در دوره معاصر تفسیر اجتهادی و اجتماعی مورد توجه بیشتر بوده است.

و بعد از جمع بندی استاد محترم به سوالات مخاطبین آنلاین که سوالات عمدتاً با محوریت علمیت تفسیرهای شیعه اردو زبان ، روش تفسیری آنها، گرایش های تفسیری آنان و مقایسه تفسیرهای شیعه با دیگری مکاتب رایج شبه قاره بوده است پاسخ های لازم را ارائه کردند.

مستندات نشست

علمی نشست
مستندات نشست

اردو شیعہ تفاسیر
کا تاریخی پس منظر

27 جون 2022
تاریخ: 13 (وقت 10:00)

حجت الاسلام و المسلمین ڈاکٹر غلام جابر محمدی
پیکرہ المصطفیٰ وریچول یونیورسٹی

www.mou.ir

علمی نشست
رئیس آیت الله العظمی
اردو شیعه تفاسیر
کا تاریخی پس منظر
27 جون 2022
تاریخ: 13 ذی القعدة
www.mou.ir

Video (1)

Chat (Everyone)

Syeda Bushra Sherazi: g
 NAILA AZIZ: ji khoob MashaAllah
 Syeda Bushra Sherazi: sahi
 Syeda Fabiha Batool: بیت خوب
 NAILA AZIZ: ji
 Syeda Bushra Sherazi: :
 NAILA AZIZ: ji khoob
 Syeda Bushra Sherazi: g mashaAllah
 Syeda Bushra Sherazi: g
 Syeda Bushra Sherazi: g agha
 Syeda Fabiha Batool: انہا شہتر کی ہانک
 Syeda Fabiha Batool: اہہ ایستادہوس

Attendees (8)

Active Speakers

Hosts (1)

pajohesh Department 2

Presenters (0)

Participants (7)

12249
 NAILA AZIZ
 nida
 Syeda Bushra Sherazi
 Syeda Fabiha Batool
 Syeda Shumaila Rubab Rizvi
 Attia kazmi

0:54:10 / 1:17:37

علمی نشست
رئیس آیت الله العظمی
اردو شیعه تفاسیر
کا تاریخی پس منظر
27 جون 2022
تاریخ: 13 ذی القعدة
www.mou.ir

Video (1)

Chat (Everyone)

NAILA AZIZ: ji
 Syeda Bushra Sherazi: :
 NAILA AZIZ: ji khoob
 Syeda Bushra Sherazi: g mashaAllah
 Syeda Bushra Sherazi: g
 Syeda Bushra Sherazi: g agha
 Syeda Fabiha Batool: انہا شہتر کی ہانک
 Syeda Fabiha Batool: اہہ ایستادہوس
 Hina Maryam: Salam Kia ye Drs rozana h?
 NAILA AZIZ: beyhadd maaloamati hoti hein
 Syeda Fabiha Batool: بیے ویبت ہوروں نشست بیے اور قرآن شناسی ویبت
 Syeda Bushra Sherazi: g

Attendees (10)

pajohesh Department 2

Hosts (1)

pajohesh Departme...

Presenters (0)

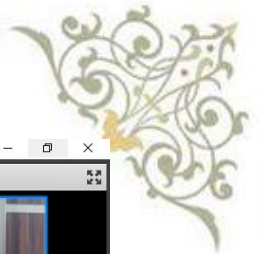
Participants (9)

12249
 Hina Maryam
 NAILA AZIZ
 nida
 Syeda Bushra Sherazi
 Syeda Fabiha Batool
 Syeda Shumaila Rubab R...
 Tayyaba zahera

1:03:16 / 1:17:37

Video (1)

Chat (Everyone)

Syeda Fabiha Batool: السلام عليكم
 NAILA AZIZ: AAMEEN
 Syeda Bushra Sherazi: ameen...
 Syeda Fabiha Batool: JazakAllah
 Syeda Bushra Sherazi: salamata rahe
 Attia kazmi: jazak Allah agha
 NAILA AZIZ: ALAKUM AS SALAAM WA RAHMATULLAH AAGHA
 Syeda Fabiha Batool: Sheikh Mohsin Ali najfi sahab ke tafseer k baray mm Kya kahaingy asan faham hai ?
 Syeda Fabiha Batool: Je Mai aikal parh rahi hun inki tafseer isiy pocha
 Syeda Bushra Sherazi: g agha next nashiat ahi e sunat jo hm se ajb ajb sawalat krte hai agr is bare mai rakhi jaye tu shukr guzar hunga

Attendees (10)

pajohesh Department 2

Hosts (1)

pajohesh Departme...

Presenters (0)

Participants (9)

- 12249
- Hina Maryam
- NAILA AZIZ
- nida
- Syeda Bushra Sherazi
- Syeda Fabiha Batool
- Syeda Shumaila Rubab R...
- Tayyaba zahera

1:10:59 / 1:17:37

